

Biblijska pozadina hrvatskih vazmenih popjevaka

Dr. Dubravko Turalija

Nek mine Majko s lica tvog i Kraljice neba raduj se

Dvije vazmene pjesme marijanskog sadržaja upotpunjuju liturgijski glazbeni ciklus uskrsnoga vremena. I premda su samo dvije, učestalost njihova izvođenja je doista fascinantna. Na poseban način popijevka *Kraljice neba, raduj se*, poput one božićne *Svim na zemlji mir veselje*, svojom izvedbenom širinom ne pokriva samo vazmeno nego i drugo liturgijsko vrijeme, pa čak i sakramente i sakramentale. Tako se u Vrhbosanskoj nadbiskupiji uvriježio običaj izvođenja popijevke *Kraljice neba, raduj se* tijekom obreda pogreba, što dodatno doprinosi njezinoj univerzalnijoj karakterizaciji.

Nek mine, Majko

Popijevka *Nek mine, Majko* (br. 559) jedna je od rijetkih vazmenih pjesama koje u svojem tekstu nemaju uskrsnoga poklika *Halalu-Jah*. Pohranjena u pjesmarici *Cithara Ochtocorda*, djelomično identificira i svoje podrijetlo. Napisana je u dvostrukome četrnaestercu s pripjevom koji pokriva svih šest strofa. Pjesma nije napisana u „ja“ formi, nego je dijaloškog oblika, u kojem se nepoznati lik obraća Blaženoj Djevici Mariji kao Majci Kristovoj. Tko je tajanstveni lik koji dijalogizira s Marijom? Odgovor će nam dati sam tekst.

Odmah na početku prve strofe spominje se Djevica Marija kao Majka, tj. Gospa žalosna, koja tuguje za svojim Sinom. Taj prizor pokriva opis Iv 19,25, gdje je uz Isusov križ stajala njegova Majka s ostalim ženama koje su je slijedile. Međutim, taj događaj muke sada u prvoj strofi prekida glas koji joj objavljuje Isusovo uskrsnuće. Isus nije u grobu, nego je uskrsnuo (usp. Lk 24,6). Gospin sugovornik upućuje na anđela koji uvjereni i jasno naviješta ono što Marija još ne zna. Marija je već jednom čula taj anđeoski glas – devet mjeseci prije Isusova rođenja (usp. Lk 1,30). Isus, koji se sja pun Očeve slave, opisan je kao onaj koji je već na nebu. To je drugi dokaz da je pregovarač sam anđeo Božji, koji se obraća presvetoj Djevici kako bi je utješio, ali i obradovao u onome što je njoj već naviješteno: Bit će Sin Svevišnjega (usp. Lk 1,32).

Nakon prve strofe, kao i nakon svih ostalih, slijedi pripjev koji više ne stavlja anđela kao glavnoga govornika, nego Crkvu koja preko Pisama promatra događaj dijaloga između anđela i Marije. Djevica je utješena i obradovana, pa je tako i cijela Crkva pozvana priznati da je Isus Kralj i Vladar (usp. Fil 2,11). Ipak, Crkva će se u drugom dijelu popijevke identificirati sa spoznajama koje su pridržane nebesnicima, što upućuje na starozavjetnu teološku interpolaciju, po kojoj se objavljene stvarnosti izravno pripisuju Božjem poslaniku, odnosno anđelu, a koje zajednica prihvaća kao konačnu stvarnost. Budući da ni pripjev u svojoj lirici nema uskrsloga *Halalu-Jah*, moguće je da je posljednji redak pripjeva, tj. dvostruki „On vlada“, spretna zamjena

tomu sveuskrsnom pokliku, a može se smatrati i to da je umjesto dvostrukoga poklika „On vlada“ nekada i negdje baš stajao uskrsni *Halalu-Jah*.

Druga strofa ponovno opisuje ono što Blažena Majka još ne zna, a to je da je Isus, njezin Sin, svojom smrću i uskrsnućem pobijedio đavla i sišao nad pakao. Sve se to događa po proročkoj riječi: „Uspjet će sluga moj, podignut će se, uzvisiti i proslaviti“ (Iz 52,13), koja se najbolje kristalizira u Zaharijinu proroštvu: „...da obasja one što sjede u tmuni i sjeni smrtnoj, da upravi noge naše na put mira“ (Lk 1,79). I u drugoj strofi, dakle, progovara anđeo Božji, koji, nakon što je objavio Isusovo uskrsnuće, tumači i njegov smisao koji je najavljivan u povijesti spasenja, a koji zajednica, tj. Crkva neupitno prihvaća.

Treća strofa naslanja se na drugu, opisujući smjenu mraka s Kristovim svjetlom i pojavak križa nad Hramom. Ponovno je istaknuto Izajino proroštvo: „Narod koji je u tmuni hodio, svjetlo vidje veliko“ (Iz 9,1). Kristovo svjetlo poistovječeno je s križem kao znakom spasenja (usp. Br 21,4-9), a sam Krist s hramom Božjim koji se ostvaruje u njegovim riječima: „Razvalite ovaj hram i ja ću ga u tri dana podići“ (Iv 2,19).

Četvrta strofa govori o Božjem smilovanju grješnim ljudima. Krst i pokora glavni su instrumenti obraćenja i pranja u Crkvi, koja poziva svijet na znak, tj. krst i obraćenje, tj. pravednost. Smilovanje upućuje na zaziv Siraha: „Smiluj se, Gospodine, narodu koji se zove imenom tvojim“ (Sir 36,11). To se smilovanje dogodilo preko krsta i pokore, koje je osim Isusa navijestio i Ivan Krstitelj (usp. Mt 3,2).

Peta strofa, neovisno o biblijskim referencama, veliča pet Kristovih rana. Tradicija je to Crkve koja u stigmama vidi izravno djelovanje Božje milosti. U Kristove stigme uključen je i probodeni bok, koji je u slici srca opisan kao izvorište Božje ljubavi prema čovjeku. Milost i ljubav izravno upućuju na 1 Tim 1,14: „Milost Gospodina našega preobilovala zajedno s vjerom i ljubavlju, u Kristu Isusu“.

Posljednja, šesta strofa, poistovjećuje govor anđela Božjega s govorom Crkve. Narod Božji poziva Kristovu Majku da se zauzme za njega i da ga vodi putem koji ih dovodi k Isusu. Ponovno je posrijedi jaka tradicija Crkve, koja u mariološkom kontekstu promatra Bogorodicu kao siguran put po kojemu se ljudi spasavaju. To je ujedno i poruka cijele popijevke jer ono što je objavljeno Mariji, objavljeno je Crkvi; ono što je proživljavala Marija proživljavala je i Crkva i tamo gdje je Marija, tamo je usmjerena i Crkva kojoj ona pokazuje siguran put spasenja.

Kraljice neba, raduj se

Jedna od najizvođenijih vazmenih pjesama svakako je *Kraljice neba, raduj se* (br. 561-562). Smještena u *Hrvatskom crkvenom kantualu*, upućuje na narodnu liriku koja svojim osmercem opijeva ključne trenutke povijesti spasenja, a to su rođenje i uskrsnuće Gospodina Isusa Krista. Strofnu vrlo jednostavna i lirski vrlo pjevna, melodijom je sličnija sjetnome jambu negoli živome ditirambu, koji odiše radošću i oduševljenjem. Tako, ponavljajući po dva puta iste

riječi u jednoj strofi postepeno razvija u sebi *crescendo*, koji dovodi do završnih usklika. Za razliku od prethodne, popijevka *Kraljice neba, raduj se* pjesma je Crkve koja se obraća Djevici Mariji ne kao Isusovoj Majci, nego kao Kraljici neba. Već je Koncil u Efezu, u 5. st. nazvao Mariju THEOTOKOS, što je enciklika pape Pija XII. *Ad Caeli Reginam* pretočila u Mariju Kraljicu neba. Međutim, i prije same enciklike koja je objavljena tek 1954. god. katolički puk je jako naglašavao Marijino kraljevanje kao tipično ljudsku poveznicu s nebesnicima, po kojoj smrtnici lakšim putem dospijevaju u zbor svetih u vječnosti.

Marija, Majka Isusova prva je iskusila Božju milost na najizravniji način. Stoga, prva strofa, prije svih drugih, poziva Mariju, kao Kraljicu neba na radost. Kao u prethodnoj popijevci, i u ovoj je anđeo Božji bio prvi koji je Mariju pozvao na radost (usp. Lk 1,28). Kroz anđeoski pozdrav Crkva se identificira s glasom nebesnika i s proslavljenom Crkvom, kako bi ujedinjena u slavlju ispovijedila vjeru u Kralja svih kraljeva, po kojemu njegova Majka ima pravo biti nazvana nebeskom Kraljicom.

Druga strofa poziva Mariju na radost prije svega zbog toga što je bila dostojna roditi Isusa Krista (usp. Lk 1,32). Njegova kraljevska linija Davidove loze (usp. Lk 1,32-33) jest prethodnica onoj nebeskoj, po kojoj sudi žive i mrtve (usp. 1 Pt 4,5). Dvostruki *Halalu-Jah* zaključuje svaku od četiriju strofa, što upućuje na zajedničko veličanje Boga u zajedništvu Kraljice neba i proslavljene Crkve.

Treća strofa donosi središnju poruku, a to je Gospodinovo uskrsnuće. Kao i Marija Magdalena (usp. Iv 20,18), i Crkva se deklarira kao zajednica vjernika koja je vidjela Uskrsloga. Na toj tradiciji Crkve, koja je gledala i razgovarala s Uskrslim, živi i djeluje i sadašnja zajednica koja se okuplja oko apostola i Isusove Majke, a koja se u proslavljenome Isusu predstavila svijetu kao Kraljica.

Četvrta, posljednja strofa jedini je i konačni zaziv Kraljici Neba, a to je: „Moli za nas, sveta Bogorodice!“ S tim vapajem ujedno je postignut i cilj popijevke, a to je zagovor Božje Majke i Kraljice za putujuću Crkvu, koja treba i ište pomoć tijekom boravka na ovoj zemlji, kako bi bila dostojna priključiti se nebeskoj, tj. proslavljenoj Crkvi, koju resi kraljevski vijenac slave uskrsloga Krista i plašt besmrtnosti duše i tijela presvete Kraljice i Majke.

Popijevka *Kraljice neba, raduj se*, osim što ističe središnji smisao kršćanske vjere, tj. uskrsnuće Kristovo, naglašava i njezin cilj, a to je život vječni, u kojemu sve ono što je bilo propadljivo postaje trajno, nestalno stalno, vremenito vječno, profano sveto, a sve ono što je pučko pretvara se u kraljevsko.

Uzašašće Gospodinovo

Evandeosko pripovijedanje o Uzašašću Gospodinovu (Mk 16,19, Lk 24,51; usp. Dj 1,2) uz sve informacije koje se tiču teologije i vjere donosi i dva detalja, koji jedini daju odgovor na dva velika pitanja. Prvo je: gdje je Isus uzišao na nebo, i drugo: odakle su bili Isusovi apostoli?

Već u prvo Uskrsno jutro Isus poručuje svojim apostolima da se ne zadržavaju u Jeruzalemu, nego da se upute u Galileju i da će im se tamo objaviti. Sva tri evanđelista: Matej, Marko i Ivan tumače, kako se Isus kasnije ukazivao učenicima u Galileji uz jezero, dok jedino Luka ostaje pri tome da su apostoli cijelo vrijeme ostali u Jeruzalemu (usp. Lk 24,49). To je, izgleda, Luki bilo itekako važno, jer piše kršćanima u dijaspori koji ne znaju gdje je Galilejsko jezero, ali znaju gdje je Jeruzalem. Ipak, pri opisu događaja promakla je Luki jedna vrlo važna riječ, a to je hebrejska riječ „dag“, što znači „riba“. Uskrsli Isus, kako bi uvjerio svoje učenike da je živ i da je to On, traži od njih nešto za prismok, a oni mu dadnu komad pečene ribe. Ovdje pouzdano znamo da je Isus sa svojim učenicima u Galileji, a ne u Jeruzalemu, jer u bezvodnoj Judeji i suhom Jeruzalemu, nema ribe, a pogotovo one svježije pečene. Riba nije bila hrana Jeruzalemaca, nego je tipična prehrana za Galilejce, tj. stanovnike uz Galilejsko jezero. Znači, apostoli su u Galileji, tamo im se ukazao Uskrsli, tamo je uzašao na nebo. Apostoli su odande, nakon 40 dana provedenih s Uskrsnim, pošli prema Jeruzalemu, kako bi primili Duha Branitelja i kako bi započeli svoje svjedočanstvo krenuvši od Jeruzalema, pa do nakraj zemlje (usp. Lk 24,47). Udaljenost od Galileje do Jeruzalema starom cestom bila je oko 150 km i trebalo je 5-8 dana hoda da bi se stiglo iz jednoga kraja u drugi. I doista, stigli su pred samu Pedeseticu, tj. židovski blagdan obnove saveza na Sinaju.

Pomoću riječi „dag“, „riba“, doznali smo da je Isus uzašao na nebo u Galileji, a ne u Betaniji, tj. Jeruzalemu (usp. Lk 24,50). Međutim, u pripovijedanju o uzašašću Gospodinovu krije se još jedan vrlo važan detalj. U Dj 1,11 dva anđela poklikom opisuju Isusovo uzašašće na nebo riječima: „Galilejci, što stojite i gledate u nebo? Ovaj Isus koji je od vas uznesen na nebo isto će tako doći kao što ste vidjeli da odlazi na nebo.“ Ključna riječ u ovoj anđeoskoj izjavi je „Galilejci“. Anđeoski glas se prvotno obraća Isusovim apostolima i učenicima, koji su, dakle, redom bili Galilejci. I doista, biblijsko istraživanje za svakoga spomenutog Isusova apostola u Novome zavjetu upućuje na to da je bio Galilejac i to mještanim između Kafarnauma i Betsaide, te Kane i Nazareta (usp. Iv 1,35-51).

O događaju Isusova uzašašća na nebo pjeva uvodna antifona: „Galilejci, što stojite i gledate u nebo, Halalu-Jah?“ (br. 525, 526), koja prije svega opisuje svu čudesnu djelotvornost Kristova uzašašća u nebesku slavu. Kraljevski psalam 68 dobro je ukomponiran u pripjev, a opisuje kraljev ulazak u svetište. Vjerojatno se radilo o judejskom kralju Jošiji, koji u Hramu od Boga traži moć i slavu za Izrael, a u novozavjetnom smislu traži se moć i slava za Crkvu, koja se sprema navijestiti radosnu vijest spasenja.

Osim navedene ulazne pjesme još samo jedna liturgijska pjesma opijeva uzašašće Gospodinovo, a to je popijevka iz Međimurja „Kako krasno svršuje se“ (br. 563, 564). Napisana u kombinaciji narodnog osmerca i sedmerca, popijevka pučki opijeva Isusov uzlazak na nebo, jer je Kristov odlazak ujedno opisan i kao žalosni i kao radosni trenutak za apostole. Tako, u prvoj strofi istaknut je svršetak, tj. konačni završetak Isusova ovozemnog boravka, ali je opisano i Božje prijestolje na koje uzlazi preobraženi, uskrsnuli Krist, kojemu je cilj da brani vjerno ljudsko stvorenje. Kristov odlazak uspoređen je u drugoj strofi s odlaskom na put dobrog oca,

koji prije putovanja okuplja svoju djecu kako bi im iskazao ljubav i blizinu. Treća strofa ponovno se vraća prvotnoj temi, a to je Isus koji uzlazi na nebo na udivljenje svojih učenika. Pošto je u prethodnoj strofi uspoređen s dobrim ocem, a učenici s djecom, tj. sinovima i kćerima koji su došli oprostiti se od njega, autor popijevke nas povezuje s Isusovim evanđeoskim usporedbama (usp. Iv 14,2). Međutim, slijedeći Lukino izvješće uzima Maslinsku goru kao mjesto Kristova uzašašća, što, naravno, upućuje na Betaniju (usp. Lk 19,29; 24,50), ali opet i na evanđeoska izvješća Kristove muke i uskrsnuća (usp. Lk 19,29). Tako, prema pjesniku, Maslinska gora bila je početak i svršetak Kristove muke, smrti, uskrsnuća i uzašašća na nebo. Posljednja, četvrta strofa, opisuje sam čin uzašašća, kada Isus, prije nego što će ući, još jednom poziva učenike: Pođite po svem svijetu, propovijedajte evanđelje svemu stvorenju. (Mk 16,15). Uzlazak u nebo usko je vezan i uz kraljevsko prijestolje, koje stoji s desne Ocu (usp. Mk 16,19). Otac je taj koji je proslavio svojega Sina i koji je žrtvujući njega sama, izbavio čovječanstvo od vječne smrti. Kao i obično kod hrvatskih vazmenih popjevaka, završna je tema i kod ove izbavljenje grješnoga svijeta, koji je svjestan Božje ljubavi prema čovjeku, ali i žrtve koju je Sin pretrpio, da svijet koji je pao podigne, koji se ogriješio posveti, i konačno, koji je obamro da oživi.

Pedesetnica - Duhovi

O dođi, Stvorče, Duše Svet/Dođi, Duše Presveti

Uskrsno vrijeme završava proslavom svetkovine Duhova, a jedan od najljepših himana upravo je duhovski: *O dođi, Stvorče, Duše Svet* (br. 552). U povijesti se pripisivao brojnim autorima, počevši od Augustina u 4. st. preko Grgura Velikog u 5. st., pa sve do Maurusa u 9. st. Ipak, iz samoga teksta se razaznaje da je djelo dozrijevalo tijekom vremena poput mudre izreke i da je jezična jednostavnost i teološka točnost latinskog pjesništva djelo tradicije i nauke o Duhu Svetom, kojega je bistrila, iznjedrila višeslojna misaona oštrica Zapadne Crkve. Da je riječ o djelu na kojemu je radilo više autora, pokazuje i posljednica *Veni, Sancte Spiritus (Dođi, Duše Presveti*, br. 540), koju je u 13. st., a na temelju himna *O dođi, Stvorče, Duše Svet*, sastavio i oblikovao kardinal Stephen Langton, nadbiskup Canterburya, kojemu se također pripisuje i strukturiranje Svetog Pisma u poglavlja.

Dođi, Duše Stvoritelju

Teologija o Duhu Svetom nije pionirsko djelo Tertulijana ili Origena, nego i kasne biblijske židovske teologije. To najbolje očituje prva strofa posljednice „*Veni Creator Spiritus*“. Duh je prvotno nazvan Stvoriteljem. Epitet stvoritelja za Duha Svetoga proistječe iz prvih stranica Staroga zavjeta. Već u Post 1,1-3 nalazimo Duha Božjega koji je aktivan. Dok Bog govori, Duh lebdi, pruniče, stvara... I Knjiga o Jobu se na isti način obraća Duhu Božjemu koji stvara, ali ovoga puta samoga čovjeka, tj. Joba (usp. 33,4). Pa i Ps 33,6 i 104,3 govore o istoj stvoriteljskoj moći Božjega Duha. Nicejski sabor u 4. st. naziva Duha Svetoga Gospodinom i

Životvorcem, što izravno upućuje na Duha Svetoga Stvoritelja, o čemu pjeva prva strofa himna, tj. duhovske latinske posljednice, koju ovoga puta prevodimo doslovno:

Veni, creátor Spíritus,
mentes tuòrum vísita,
imple supérna grátia,
quæ tu creásti péctora.

Doði Duše Stvoritelju,
Posjeti svoje razumne!
Ispuni uzvišenom milosti
Srca koja si Ti stvorio!

U prvoj strofi Duh je izravno vezan uz ljudski razum i srce. Razum i srce biblijski su vrlo bliski, gotovo identični subjekti, koji usmjeravaju svu čovjekovu aktivnost, a koja može biti dobra (usp. Ps 40,10), ali i loša (usp. Ps 41,6). Prva strofa bavi se, dakle, onim najstarijim tumačenjem Duha Božjega kao Duha Božjega Stvoritelja, koji osim kozmosa stvara i ljudski razumski duševni svijet. Prvo što Duh stvara u čovjeku je razum, ali ne onaj općeniti, nego razum, da poput izabranog naroda spozna Boga u stvorenoj stvarnosti i da ga svim svojim srcem prihvati (usp. Pnz 6,5). Prema tome, „razumni“ su oni koji u svijetu prepoznaju i prihvaćaju Boga, što je prvi korak na putu ljudskoga spasenja.

Za kojega se kaže da je Pomagač

Druga strofa obrađuje novozavjetnu karakteristiku Duha Svetoga. Duh Sveti u Novom zavjetu nazvan je **Paraklētōs**, zapravo sam ga Isus tako naziva (usp. Iv 14,26; 15,26; 16,7). Duh kojega apostoli primaju nazvan je **Paraklētōs**, tj. Pomagač. U tom kontekstu i pjeva druga strofa:

Qui díceris Paráclitus,
altíssimi donum Dei,
fons vivus, ignis, cáritas,
et spirítális únctio.

Za kojega se kaže Pomagač,
Dar svevišnjega Boga,
Živi izvor, oganj, ljubav,
I duhovna potvrda.

Duh Sveti pomaže vjernima na zemlji, a ta pomoć dar je Oca (usp. Iv 14,26; 2 Kor 7,6), što ponovno povezuje starozavjetnu i novozavjetnu percepciju Duha, koji čovjeku daje mudrost i razum (usp. Izr 13,14), a koji poput ognja (usp. Dj 2,1-11) silazi na Crkvu i djeluje u njoj mjerodavno poput pomazanja kralja, svećenika ili proroka. Drugim riječima, Duh daje autoritet i poslanje Crkvi i ljudima u njoj (usp. Rim 2,29).

Ti, sedmerostruki daru

Treća strofa uključuje nauku Crkve o sedam darova Duha Svetoga. Knjiga Otkrivenja čak na četiri mjesta ističe sedmerostruke darove Duha pred Božjim prijestoljem (usp. Otk 1,4), koji poput zvijezda (usp. Otk 3,1) i gorućih baklji, tj. zublji (usp. Otk 4,5) krase Jaganjca sa sedam rogova i očiju, koje s prijestolja Božjega šalje na zemlju (usp. Otk 5,6). Sedam darova Duha Božjega već je vidio prorok Izaija (usp. Iz 11,2.3), a poredao ih je onim redosljedom kojim ga reda i sveta Crkva. Treću strofu čitamo ovako:

Tu septifòrmis múnere,
dígitus patérnæ déxteræ,
tu rite promíssum Patris,
sermóne ditans gúttura

Ti, sedmerostruki daru,
Prstu Očeve desnice!
Ti ispunjenje Očeva
obećanja,
Grlom izrečena propovijedi!

Darove Duha Svetoga uvelike je koristila prva Crkva u onom obliku i onim intenzitetom koliko joj je to bilo potrebno (usp. Dj 2; 1 Kor 12). Duh Sveti u sedmerostrukom daru glavna je tema treće strofe. Ipak, darovi su Duha darovi „prsta desne Očeve“ i ispunjenje Očeva obećanja (usp. Iz 2,2), koje je izgovorio još pri stvaranju (usp. Post 1–2).

Upali svjetlo osjećaja

Četvrta strofa odnosi se na konkretne darove kojima Duh Sveti blagoslivlje čovjeka, a glase ovako:

Accénde lumen sénsibus,
infúnde amórem córdibus,
infirma nostri córporis
virtúte firmans pérpeti.

Upali svjetlo osjećaja,
Ispuni ljubavlju srca!
Osnaži naša tijela,
Okrijepi potkrjepljujućom
snagom!

Ono što Duh Sveti čini u Crkvi, biblijski je vjernik pridavao Mudrosti koja je nikla u krilu Očevu (usp. Izr 8), a koja je nesaglediva (usp. Job 28) i jedina sposobna usrećiti čovjeka (usp. Sir 24). Četvrta strofa koncept je pavlovske teologije: duh, duša i tijelo (usp. Sol 5,23). Duh je sinonimiziran s osjećajima koji su pozvani usmjeravati čovjeka k Bogu (usp. 1 Kor 6,17). Srce je tradicionalno opisano kao sjedište duše, tj. sve ljudske aktivnosti, koja bez poticaja ljubavi pada prenisko ili se uzdiže previsoko (usp. 2 Kr 14,10; Iz 57,15), a tijelo, koje je sklono grijehu, bez jake potpore i okrijepe Duha nužno je podložno grijehu i propadanju (usp. Gal 5,19; 21,24).

Daleko tjeraj mrzitelja

Peta strofa ujedno je i posljednja u himnu, jer se šesta i sedma odnose na završnu doksologiju koja je uobičajena u srednjovjekovnom himničkom korpusu, a redovito je usredotočena na Presveto Trojstvo: Oca, Sina i Duha Svetoga:

Hostem repéllas lóngius
pacémque dones prótinus;
ductóre sic te prævio
vitémus omne nóxium.

Daleko tjeraj mrzitelja,
I mir postojani daruj!
Da tako tobom vođeni
Izbjegnemo svaku štetu.

Peta strofa usredotočena je na molitvu za zaštitu Duha Svetoga prije svega od mrzitelja i tlačitelja (usp. Ps 8,3; 106,10), a onda i na dar mira kao simbol biblijskog ostvarenja spasenja

(usp. Iz 26,12; Lk 12,14; Iv 14,27; Rim 8,6). Kao što je Stvoritelj bi početni izričaj himna, mir je njegova zaključna i posljednja riječ. Isus Krist je mir (usp. Iv 14,27; Kol 3,15), koji je jedini moćan ispuniti čovjeka mirom i učiniti svijet mjestom mira. Drugim riječima, ono što je Stvoritelj svojim Duhom načinio, to Spasitelj tim istim Duhom mirom blagoslivlje. U tom kontekstu cio himan je zapravo pohvala Presvetom Trojstvu, koje u savršenom sklopu latinskog osmerca, djeluje u čovjeku i na čovjeka, tj. u svijetu i na svijet koji putuje svojem spasenju i ovjekovječenju.